دوشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۱، ۲۳ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴، ۱۶ ژانویه ۲۰۲۳، شماره ۲۱۱۳۰، سال هفتاد و چهارم

خراسان

روزنامه صبح ایران

روزنامه خراسان: رتبه ۴ نشریات کشوری
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرعامل و مدیرمسئول: رضا خوراکیان
سردبیر: سیدعلی علوی
دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی (سازمان آب)
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰ ۰۵۱
نمابر دبیرخانه: ۳۷۶۲۴۳۹۵ ۰۵۱
پذیرش آگهی: ۳۷۰۱۰ ۰۵۱

روابط عمومی: ۳۷۰۰۹۱۱۱ ۰۵۱
نمابر تحریریه: ۳۷۶۱۵۰۴۲ ۰۵۱
نمابر جوابیه‌ها: ۳۷۶۵۷۷۷۲ ۰۵۱
نمابر آگهی‌ها: ۳۷۶۱۲۰۳۵ ۰۵۱
تلفن امور مشترکین: ۳۷۰۰۹۷۷۷ ۰۵۱
نمابر شهرستان‌ها: ۳۷۶۷۴۳۳۴ ۰۵۱
دفتر تهران: خیابان توانیر، خیابان نظامی گنجوی، کوچه ناردان، پلاک ۲۳
تلفن: ۸۴۴۱۱ ۰۲۱ (باظرفیت ۳۰ خط)
مرکز آفکار سنجی: ۱۶-۳۷۰۰۹۲۱۰ ۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۸۸۴۳۳۲۷۰ ۰۲۱
نمابر تحریریه: ۸۸۴۳۷۳۳۰ ۰۲۱
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹
چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
چاپ تهران: چاپخانه هنر سرزمین سبز
www.khorasannews.com
e-mail:info@khorasannews.com
آیین‌نامه اخلاق حرفه‌ای روزنامه خراسان را در سایت بخوانید

حضرت علی علیه‌السلام می‌فرمایند:
ذَهابُ الْبَصَرِ خَیْرٌ مِنْ عَمَی الْبَصیرَة
از دست دادن چشم، بهتر از کوری خرد است.
[غرر الحکم و درر الکلم، ج ۱، ص ۴۷]

مشهد اذان ظهر ۱۱:۴۱ | غروب آفتاب ۱۶:۴۱ | اذان مغرب ۱۷:۰۱ | نیمه شب ۲۲:۵۷ | اذان صبح فردا ۰۵:۱۳ | طلوع آفتاب فردا ۰۶:۴۲

تهران اذان ظهر ۱۲:۱۴ | غروب آفتاب ۱۷:۱۵ | اذان مغرب ۱۷:۳۵ | نیمه شب ۲۳:۳۰ | اذان صبح فردا ۰۵:۴۵ | طلوع آفتاب فردا ۰۷:۱۳

تازه‌های مطبوعات

• **ایران** - رسانه‌های منتقد دولت در حالی از کنار اتفاقات و طرح‌های افتتاح شده در سفر استانی به یزد گذشتند که به طور مفصل به مسئله کمبود گاز پرداختند. این دوگانگی، نشان می‌دهد برخی انگیزه یا علاقه‌ای به پرداختن به رویدادهای امیدآفرین ندارند و صرفاً علاقه دارند مشکلات و چالش‌ها را برجسته سازند؛ امری که در نهایت مغایر منافع ملی، به ویژه در شرایط کنونی محسوب می‌شود.

• **جمهوری اسلامی** - این واقعیت را نمی‌توان انکار کرد که دیپلماسی خارجی ما ضعیف است. زیاده‌روی در نزدیک شدن به چین و روسیه، کوتاهی در توجه به تحکیم روابط با همسایگان جنوبی، اصرار بر کوچک شمردن تحریم‌های ناشی از شکست خوردن برجام و بی‌اعتنایی به «اف‌ای‌تی‌اف» از جمله موارد ضعف سیاست کلان خارجی ما هستند.

• **جوان** - باید گفت سخنان (اخیر) رهبری به‌درستی باید فهم شود و بین دوگانه «تبیین» و «باتوم» نمی‌توان یکی را تأیید و دیگری را رد کرد. هرچند اولویت با تبیین است و اساس عمل باید تبیین باشد، ولی نمی‌توان و نباید باتوم را به عنوان یک ابزار منفی برای همیشه از دستور کار خارج کرد. در این دوگانه نباید فراموش کرد که «تبیین» اساس است و «باتوم» اضطرار.

• **کیهان** - حسین شریعتمداری با اشاره به اعدام علیرضا اکبری به جرم جاسوسی نوشت: اکنون نوبت انتقام به ما رسیده و انتظار آن است که وزارت محترم اطلاعات برخی از اطلاعات مربوط به سرنخ‌ها، سرپُل‌ها و عوامل سرویس‌های اطلاعاتی انگلیس و موساد را که در بازجویی‌های فنی و کارشناسانه از جاسوس مورد اشاره به دست آورده است، منتشر کند.

انعکاس

• **شفقنا مدعی شد**: آیت ا... العظمی جوادی آملی با بیان این که اقتصاد ستون مملکت است، اظهار کردند: اقتصاد، ستون مملکت است، ملتی که جیبش خالی است گدا نیست، فقیر است و فقیر کسی است که ستون فقراتش شکسته است، کیف و جیب شما ستون شماست «وَ لا تُؤْتُوا السُّفَهاءَ أَمْوالَکُمُ الَّتی جَعَلَ اللهُ لَکُمْ قِیاما» اگر می خواهید آبرومندانه زندگی کنید، باید جیبتان پر باشد نه این که حتما سرمایه دار باشید!

• **دیده بان ایران خبرداد**: دادستان تهران اعلام کرد: نظر به توهین فرهاد ظریف علیه مقدسات، بلافاصله موضوع در دستور کار دادستانی تهران قرار گرفت و ضمن صدور دستور تعقیب قضایی علیه وی، حکم جلب وی نیز صادر شد. فرهاد ظریف ملی پوش سابق والیبال با انتشار یک استوری در صفحه مجازی خود به مقدسات توهین کرده و همین امر باعث شد علی صالحی دادستان تهران علیه وی دستور تعقیب قضایی صادر و حکم جلب وی را برای ضابط ارسال کند. با توجه به اقامت ظریف در خارج از ایران دستور جلب وی به مراجع ذی ربط ارسال شده است.

• **اقتصاد نیوز خبرداد**: سیدعلی خمینی گفت: هروقت در وجود خودمان احساس کردیم که ما از ملت ایران متدیّن‌تر هستیم، ما از ملت ایران دلسوزتر نسبت به اسلام هستیم، ما از ملت ایران نسبت به احکام اسلامی دلسوزتر هستیم، بدانیم آن لحظه ای است که اضمحلال و زوال ما دارد شروع می شود. این ملت خیلی بزرگ و عظیم است؛ چه جای نگرانی نسبت به دین و فرهنگ وجود دارد؟

• **رکنا خبرداد**: وحید خزایی بلاگر ایرانی که در بازگشت از ترکیه بازداشت شده بود با انتشار کلیپی از خود خبر آزادی‌اش را داد.

• **خبرآنلاین نوشت** : امیر تتلو خواننده پر حاشیه‌ای که دوست دارد نامش سرزبان‌ها باشد، بارها اعلام کرده که قصد دارد از موسیقی خداحافظی کند. او که یکی از افراد حاشیه دوست است، روز شنبه در کامیونیتی یوتیوبش نوشت: «من واقعا مشکل روانی دارم. بارها به همه بی ادبی کردم و آهنگایی ساختم که توش پر از بی ادبی بود. شرمنده‌ام! من واقعا نفهمیدم چی شد! انگار یکی از بیرون کنترلم کرده و می کنه و واقعا دست من نیست هیچی!»

• **جماران مدعی شد**: علی جنتی وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: قانونی را در مجلس برای مقابله با بدحجابی گذراندند و در طول سه دهه گذشته هزاران ساعت وقت صرف شد که چگونه با پدیده بدحجابی مقابله کنند. نهایتش به این جا رسید که گشت ارشاد را جمع آوری کنند و امروز زنان محجبه بیش از بدحجاب ها تحت فشار و تحقیر هستند.

مرگ برجام یا ادامه ماراتن دیپلماسی؟

برنامه جامع اقدام مشترک یا همان برجام از امروز وارد هشتمین سال اجرای خود می‌شود. اما آیا مرگ برجام فرارسیده یا هنوز اندک جانی در بدن دارد؟ در چه صورت می‌توان گفت دیگر برجامی وجود ندارد؟ تبعات مرگ رسمی برجام چیست؟ آیا امیدی به احیای توافق هسته‌ای وجود دارد؟

هادی محمدی- برنامه جامع اقدام مشترک که در ایران به برجام معروف است از امروز وارد هشتمین سال اجرای خود می شود. سالی مهم و حساس درباره برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل به عنوان ضامن اجرای برجام که به نوعی به لحاظ حقوقی آن را محکم کرده است. سال هشتم برجام مهم است از آن جهت که اگر حتی جسم نیمه جان برجام هم به انتهایش برسد اولا تحریم های موشکی و تسلیحاتی و مالی قطعنامه ۲۲۳۱ را طبق بند ۴ و ۶ قطعنامه پشت سر می گذارد و برخی تحریم ها و محدودیت های هسته ای مندرج در برجام را نیز لغو می کند مطابق بند ۲۰ و ۲۱ پیوست ۵ برجام. اما در روزهایی که همه دم از مرگ برجام یا نبود امکان احیای آن می زنند تا چه میزان می توان امیدوار بود که برجام پس از ۷ سال سخت به ویژه چهار سال و نیم اخیر که با خروج آمریکا، برجام رو به مرگ حرکت کرد، تا پایان سال هشتم هم بتواند خود را به نوعی زنده نگه دارد تا منافع سیاسی اش حداقل نصیب کشورمان شود. در گزارش پیش رو با بررسی اخبار رسمی، روایت ها و شنیده های غیر رسمی و گفت وگو با دیپلمات های باتجربه ای که نخواستند نامی از آن ها برده شود، به بررسی چند سوال می پردازیم. اول این که آیا مرگ برجام فرارسیده یا هنوز اندک جانی در بدن دارد؟ دوم این که در چه صورت می توان گفت دیگر برجامی وجود ندارد؟ سوم این که تبعات مرگ رسمی برجام چیست؟ و دست آخر این که آیا امیدی به احیای توافق هسته ای وجود دارد و در این صورت راه های احتمالی آن چیست؟

■ علایم حیاتی دیده می‌شود

از نظر حقوق بین الملل برجام به لحاظ شکلی و ساختاری ضمیمه قطعنامه ۲۲۳۱ است. بنابراین تا زمانی که قطعنامه ۲۲۳۱ جاری است برجام هم از نظر حقوق بین الملل زنده است. قطعنامه ها هم باطل یا تعلیق نمی شوند مگر با قطعنامه جدید که وضعیت قطعنامه قبلی را تعیین می کند. اما این فقط نگاه حقوق بین المللی به ماجراست و واقعیت میدانی نشان می دهد برجام اگرچه کاملا نمرده اما وضعیت مناسبی هم ندارد و تنها علایمی از حیات را دارد و شاید بتوان گفت واژه «کما» بهتر بتواند وضعیت فعلی را توصیف کند تا «مرگ».

اگرچه طرف های مقابل به ویژه در ماه های اخیر و با وقوع ناآرامی ها در ایران مواضع سخت و نا امید کننده ای گرفتند، همچون رابرت مالی، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران، جان کربی، سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا و جو بایدن، رئیس جمهور آمریکا که اعلام کرده بود «برجام مرده است؛ اما به دلایلی فعلا نمی توانیم اعلام کنیم»، و... اما پس از آرام شدن اوضاع داخلی ایران، موضع بازیگران آمریکایی و اروپایی تغییر کرد و مجدد صحبت از برجام و مذاکره به میان آمد. اما چرا برای این مریضی که هنوز زنده است اما یک زندگی رو به موت را دنبال می کند کسی حاضر به قبول مسئولیت نیست؟ و چه اهمیتی دارد که جنازه اش را هم کسی نمی تواند دفن کند؟ شاید بتوان این تعبیر را داشت که الان بودن برجام بهتر از نبودن برجام است. با وجود برجام همچنان قطعنامه ۲۲۳۱ برقرار است و این امید برای ایران وجود دارد که در پایان ۸ سال بتواند از مواهب سیاسی آن که گفته شد بهره بگیرد همچنین مهم ترین تاریخ برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ در مهرماه ۱۴۰۴ (حدود ۳ سال دیگر اتفاق می افتاد که طی آن همه قطعنامه های قبلی لغو می شوند و حتی با اسنپ بک بند ۳۶ و ۳۷ برجام هم قابلیت بازگشت نخواهند داشت. این مواهب سیاسی برای ایران باعث شده تا جمهوری اسلامی به رغم از بین رفتن مواهب اقتصادی برجام در چهار سال گذشته همچنان خود را پایبند به برجام نشان دهد، طرف مقابل هم می داند به هم خوردن برجام اولا شرایط غیر قابل کنترلی را ممکن است از سوی ایران ایجاد کند و ثانیا این نظارت های حداقلی بر برنامه هسته ای ایران را نیز از بین ببرد. اتفاقی که در کنار پیشرفت های سریع هسته ای ایران در حوزه غنی سازی به هیچ وجه مطلوب طرف غربی نخواهد بود.

■ مرگ قطعی با بازگشت قطعنامه های قبلی؟

اما در صورتی که همگان احساس کنند راهی برای بازگشت به برجام وجود ندارد یا این که باید توافق جدیدی را تدوین کرد، در آن صورت در چه حالتی مرگ واقعی و رسمی برجام رقم می خورد؟ در واقع امروز هم عملا نه ایران به تعهدات هسته ای اش طبق برجام عمل می کند و نه طرف مقابل، چه آمریکا که چهارسال و نیم است از برجام خارج شده و چه اروپا که عملا تحریم های آمریکایی را رعایت می کند اما به نظر می رسد استفاده از سازوکار حل اختلاف مندرج در بندهای ۳۶ و ۳۷ برجام که به مکانیزم ماشه یا اسنپ بک هم معروف شده راه اصلی پایان ناخوشایند این توافق باشد کما این که این شرایط در مواد ۱۰ تا ۱۵ قطعنامه ۲۲۳۱ نیز تصریح شده اند و استفاده از «اسنپ بک» طبق قطعنامه ۲۲۳۱ نیز می تواند پایان بخش برجام و بازگشت به شرایط بحرانی سال های قبل از ۱۳۹۲ شمسی باشد. استفاده از این بندها توسط ایران در سه سال آخر باعث شد تا ایران نیز تعهدات خود را به شدت کاهش دهد اما هنوز طرف مقابل به ویژه سه کشور اروپایی باقی مانده در برجام از اسنپ بک مذکور استفاده نکرده اند و همان طور که گفته شده اجرای اسنپ بک توسط آلمان با انگلیس یا فرانسه یا هر سه می تواند مرگ قطعی برجام را به همراه داشته باشد.

■ تبعات مرگ برجام

اما در صورت اجرای اسنپ بک که با تحلیل ما مرگ قطعی برجام رقم می خورد چه اتفاقات احتمالی را باید شاهد باشیم. بر اساس شنیده های موثق خراسان، در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۸ همزمان با اجرای گام اول کاهش تعهدات برجامی توسط کشورمان، حسن روحانی رئیس جمهور وقت ایران نامه ای به سران ۴+۱ (روسیه، چین، آلمان، انگلیس و فرانسه) نوشت و در این نامه ضمن توضیح درباره اقدامات ایران و دلایل این اقدامات، در بند آخر تصریح کرد در صورتی که کشورهای باقی مانده در برجام به هر علت و صورتی به طرف احیای قطعنامه های قبلی رفته و دوباره پرونده ایران را در فصل هفتم منشور ملل متحد باز کنند، جمهوری اسلامی در واکنش به این اقدام خصمانه از ان پی تی خارج می شود. معنی این اقدام این است که بازرسان آژانس باید ظرف ۹۰ روز از کشور خارج شوند و همه تجهیزات و ابزارهای نظارتی را نیز با خود ببرند و عملا ایران با نظارت صفر به برنامه هسته ای پیشرفته اش از جمله غنی سازی با غناهای متنوع و بالا ادامه می دهد. آن ها می دانند معنی خروج از ان پی تی چیست و به قول مقاله نویس نشریه پولیتیکو در آن صورت باید بین تنشی در حد درگیری نظامی و جنگ و کنار آمدن با ایران هسته ای یکی را انتخاب کنند.

در واقع آن گونه که قطعنامه ۲۲۳۱ برجام را وصف می کند این است که برجام یک راه حل برای مسئله و پرونده هسته ای ایران بوده تا از یک طرف مطمئن شوند برنامه هسته ای ایران غیرنظامی است و از طرف دیگر منجر به رفع تحریم ها شود. اگر رسما اعلام شود که قطعنامه ۲۲۳۱ و برجام به پایان رسیدند و به سمت اسنپ بک بروند به معنای این خواهد بود که جامعه بین المللی و شورای امنیت باید راه حل دیگری پیدا کنند که حتما کار بسیار سخت و شاید نشدنی باشد.

از سوی دیگر در طرف مقابل هم اوضاع چندان راحت نخواهد بود چرا که دنیای ۲۰۲۳ با دنیای ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ که اوباما توانست با ایجاد اجماع چند قطعنامه محکم علیه ایران بگیرد و با همکاری همه اعضا از جمله چین و روسیه قطعنامه ها را اجرایی هم کند، نیست. امروز آمریکا با بحران های داخلی و خارجی متعددی روبه روست، به زودی درگیر انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ خواهد شد و با چین، روسیه، اروپا و کره شمالی و... چالش هایی دارد که اضافه شدن بحران جدیدی توسط ایران در کنار بحران اوکراین شرایط را کاملا متفاوت از گذشته می کند. آیا با این شرایط می تواند آمریکا امیدوار باشد که محیط ۲۰۱۰ با بازگشت قطعنامه ها ایجاد شود؟ اگر هم دنبال قطعنامه جدید باشد تا قطعنامه ۲۲۳۱ را تغییر دهد، روسیه و چین نمی گذارند نتیجه دلخواه واشنگتن حاصل شود چرا که اگر چین و روسیه همکاری می کردند حتما تا امروز یک قطعنامه جدید تصویب شده بود.

ظاهرا این نگرانی در اندیشمندان بزرگ غربی نیز نفوذ کرده است. استفن والت؛ پژوهشگر برجسته در مکتب رئالیسم (واقع گرایی) در روابط بین الملل در تازه ترین نوشتارش در فارین پالیسی نوشته است: هر گونه امکان دستیابی به توافقی جدید برای محدود کردن برنامه هسته‌ای ایران اکنون مانند یک رویا به نظر می‌رسد. تصمیم احمقانه "دونالد ترامپ" رئیس جمهور سابق ایالات متحده برای خروج از توافق اولیه به تهران اجازه داد تا نسبت به زمانی که برجام اجرا می‌شد به مرحله ساخت بمب اتمی نزدیک‌تر شود و به نظر می‌رسد رهبران فعلی ایران بیشتر علاقه‌مند به ذخیره اورانیوم با غنای بالا و تقویت توان هسته‌ای خود هستند و نه آن که برای پذیرش محدودیت‌های تازه بر برنامه هسته‌ای شان پای میز مذاکره بنشینند.

■ راه‌های باقی مانده برای احیا

نکته آخر این گزارش موضوع احتمال احیای برجام و راه‌های آن است. در سالی که به پایان آن نزدیک می شویم یک بار در خرداد و یک بار در آبان، ایران دو قطعنامه را علیه خود در شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی دید. اقداماتی خصمانه از سوی طرف های غربی که به سخت‌تر شدن کار مذاکرات کمک کرد هرچند طرف مقابل هم مدعی است ایران با تغییر خواسته های خود در ماه شهریور گره های مذاکراتی را کور کرده است. باوجود این در حال نزدیک شدن به زمان نشست بعدی شورای حکام در ابتدای اسفند هستیم و تا امروز هیچ روزنه جدیدی از همکاری میان تهران و وین دیده نمی شود و سفر وعده داده شده رافائل گروسی مدیر کل آژانس به تهران نیز انجام نگرفته، اگر در ۴۰ روز آینده نیز وضع به همین منوال باشد به احتمال زیاد باید شاهد سومین قطعنامه آژانس باشیم. قطعنامه ای که ممکن است ما را به شورای امنیت ارجاع دهد. هرچند در این صورت و در شورای امنیت روسیه به احتمال بالا نخواهد گذاشت قطعنامه جدیدی علیه ایران به تصویب برسد ولی فضا آماده می شود تا اروپایی ها از اسنپ بک استفاده کنند. این احتمال وجود دارد که پشت در شورای امنیت نیز به ما فشار بیاورند تا عقب نشینی کنیم ولی به نظر می رسد در صورت ادامه تخاصم و نبود توافق تا ماه اکتبر (مهرماه) به طول نمی انجامد و اگر قرار بر نبود توافق باشد، نگذارند به تاریخ لغو تحریم های ۸ ساله قطعنامه ۲۲۳۱ برسیم.

راهکار دوری از این وضعیت که برای هیچ طرفی خوشایند نیست چیست؟ ظاهرا سریع ترین راه که بهانه را از طرف مقابل می گیرد فعال شدن همکاری ایران و آژانس در موارد اختلافی است. جوزف بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بعد از دیدار با امیرعبداللهیان در اردن گفت که برجام هیچ جایگزینی ندارد و تلاش های خود را ادامه می دهم اما این را هم گفت که احیای برجام در خلأ استراتژیک اتفاق نمی افتد. ظاهرا او دو نکته را برای رسیدن به توافق مد نظر داشته تا این خلاء رفع شود، یکی ادامه ناآرامی ها در ایران و دیگری موضوع روابط نظامی ایران و روسیه. به ادعای اروپا تا حل نشدن این دو مسئله، احیای برجام صورت نمی گیرد یا حتی اگر بخواهند هم نمی شود. مسئله اول درباره ناآرامی های داخلی اگرچه موضوعی داخلی بوده و نباید کشورهای دیگر در این نوع مسائل دخالت کنند اما وضعیت میدانی و جامعه نشان می دهد نظام توانسته از شرایط سخت و پرتنش ماه های قبل تا حد زیادی عبور کند و درباره اوکراین هم اگرچه ایران بارها تاکید کرده تسلیحات داده شده به روسیه برای زمانی قبل از آغاز جنگ اوکراین بوده و طرف اوکراینی نیز شاهد و مدرکی برای اثبات گفته خود ندارد اما اقداماتی توسط ایران برای شفاف تر کردن موضوع از جمله قرار دیدار فنی در لهستان و ادامه این روند می تواند این اتهام را از ایران بردارد یا حداقل کم اثر کند. اما باز هم مهم ترین مانع آژانس است که شنیده های ما نیز نشان می دهد طرح ها و راه هایی برای حل این اختلافات از سوی دو طرف ارائه شده که می تواند به حل و فصل موضوع بینجامد. عبور از اعتراضات داخلی و تعدیل فضا در خصوص جنگ اوکراین و یکسان سازی مواضع اعلامی کشور در این زمینه در کنار پیدا کردن راه های گرفتن بهانه های فنی در حوزه آژانس، می تواند فضا را برای از سرگیری مذاکرات باز کند کما این که ادبیات برخی مقامات غربی نیز در این مدت تغییر داشته است. از جمله رابرت مالی در مصاحبه با رادیو آزاد اروپا، گفت «برجام نمرده است و آماده‌ایم دیپلماسی با ایران را ادامه دهیم».

■ هرچه زمان می گذرد توافق دشوارتر می‌شود

وضعیت برجام هر روز مبهم تر از دیروز می شود. هرچند هیچ کدام از طرفین ایران یعنی نه اروپایی ها و نه آمریکایی ها قطع مذاکره را اعلام نکردند و تا زمانی که قطع مذاکرات اعلام نشده باشد، فرض بر این قرار می گیرد که مذاکرات همچنان در جریان است اما افق روشنی هم پیش رو نیست. از طرفی استفاده از اسنپ بک و مرگ قطعی برجام برای طرف غربی هزینه های سنگین و غیر قابل پیش بینی دارد و از طرف دیگر در شرایط فعلی و با تبلیغات گسترده ضد ایران که در موضوع حقوق بشر و همکاری با روسیه داشته نمی تواند برای مذاکرات پا پیش بگذارد. ایران هم حرفش این است که نرمش های لازم را داشته و بیش از این نمی تواند کوتاه بیاید. در چنین شرایطی سخت، آینده برجام بسیار سخت است. به نظر می رسد با این شرایط کما در برجام برای هفته ها و شاید ماه های آینده نیز همچنان ادامه داشته باشد و بهترین وضعیت هم همان ادامه کماست.

چهره

جنگنده‌های پیشرفته «سوخو۳۵» اوایل سال آینده به ایران می‌آید؟

طی سال‌های گذشته، گمانه‌زنی‌هایی درباره خرید جنگنده‌های سوخو ۳۰ از روسیه مطرح شد و در برخی مقاطع زمانی این گمانه زنی‌ها قوت هم می گرفت. به عنوان نمونه زمستان سال گذشته بود که رئیس جمهور رهسپار مسکو شد. سفری که توسعه همکاری های دوجانبه نظامی و دفاعی بخشی از آن را به خود اختصاص داده بود و برخی رسانه ها گزارش دادند که موضوع خرید سوخو ۳۵ روسی که سال ها از آن سخن گفته می شد؛ به طور جدی در دستور کار سفر رئیس جمهور قرار گرفته و قرار است تهران این موضوع را نهایی کند. کمی بعد و در شهریور امسال؛ امیر واحدی فرمانده نیروی هوایی ارتش در گفت وگویی با تایید خبر خرید جنگنده از روسیه برای نیروی هوایی ارتش تاکید کرد که خرید جنگنده‌های سوخو ۳۵ در دستور کار نهاجا قرار دارد و خرید جنگنده سوخو ۳۰ در برنامه نهاجا قرار ندارد. حالا و در تازه‌ترین خبر، شهریار حیدری عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی اعلام کرده است که «جنگنده‌های سوخو۳۵ که ایران به روسیه سفارش داده است، اوایل سال آینده وارد کشور می‌شود.» وی همچنین گفته است: «ما به کشور روسیه سفارش‌هایی نظیر سیستم‌های پدافندی، موشکی و همچنین بالگرد را نیز داده‌ایم و اکثر این سلاح‌ها به زودی وارد کشور می شود.» سوخو۳۵ یکی از قدرتمندترین جنگنده‌های نسل ۴++ دنیاست که به رادار پیشرفته آرایه فازی N-۰۳۵ مجهز است و امکان کشف ۳۰ هدف و درگیری با ۸ هدف را به صورت همزمان دارد.

پنجمین حضور امیرعبداللهیان در دمشق و آماده‌سازی سفر رئیسی به سوریه

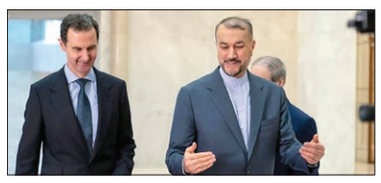

وزیر امور خارجه در پنجمین حضورش در دمشق درباره فراهم کردن زمینه‌های سفر آیت‌ا... رئیسی به سوریه به گفت‌وگو پرداخت و از توافق برای آماده کردن سند همکاری‌های بلندمدت راهبردی دو کشور خبر داد. بشار اسد رئیس جمهور سوریه نیز در دیدار با امیرعبداللهیان ضمن ابلاغ سلام‌های گرم خود به رهبر معظم انقلاب و رئیس جمهور کشورمان، خطاب به امیرعبداللهیان گفت: سفر جنابعالی هم از حیث دوجانبه و هم از حیث منطقه‌ای برای ما مهم است. جمهوری اسلامی ایران نزدیک‌ترین کشور به سوریه است و در جنگ هم در کنار ما ایستاد و ما حمایت‌های جمهوری اسلامی ایران را فراموش نخواهیم کرد. رئیس جمهور سوریه با تأکید بر اهمیت سفر آینده آیت‌ا... رئیسی به سوریه، آمادگی و اراده جدی دمشق را به منظور تلاش مشترک و زمینه سازی برای موفقیت حداکثری این سفر اعلام کرد. سفر امیرعبداللهیان به دمشق در حالی انجام شد که چندی پیش نشستی بین وزیران دفاع سوریه، ترکیه و روسیه در مسکو برگزار شد. «حلوصی آکار» وزیر دفاع ترکیه بعد از آن هم در اظهاراتی گفت که اگر شرایط مناسب باشد، ممکن است رؤسای جمهوری سوریه و ترکیه با یکدیگر دیدار کنند.

بدون تیتر

اعدام علیرضا اکبری ابر جاسوس انگلیس به اتهام افساد فی الارض و اقدام گسترده علیه امنیت داخلی و خارجی؛ گویا به مذاق کارفرمایان او خوش نیامده و «جیمز کلورلی» وزیر خارجه انگلیس در واکنشی مداخله جویانه از فراخوانی سفیر خود در تهران به صورت موقت خبر داد: «برای انجام رایزنی های بیشتر پس از اعدام علی رضا اکبری، سفیر خود را به طور موقت از ایران خارج می کنیم. پاسخ ما به ایران محدود به امروز نخواهد بود و در حال بررسی اقدامات بیشتر هستیم!» ما جرا به همین جا ختم نشد و آن طور که دیلی تلگراف در تازه‌ترین گزارش خود خبر داده لندن نشینان پای اعدام اکبری این مهره کلیدی ام آی سیکس را به برجام نیز باز کرده اند. این روزنامه انگلیسی به نقل از منابع دولتی نوشت که لندن در حال بررسی تمام گزینه‌ها برای واکنش نشان دادن به اعدام علیرضا اکبری، از جمله بازنگری در احیای برجام است. در این میان اما تحلیل عبدا... گنجی فعال سیاسی از دست و پازدن های انگلیس نیز در نوع خود قابل تامل بود؛ او در صفحه توئیتر خود نوشت: «با اعدام اکبری شخص نخست وزیر انگلیس با عصبانیت به میدان آمد. سفیر خود را نیز از تهران فراخواندند. به نظرم رسوایی و لو رفتن نوع ماموریتشان در تهران، سنگین‌تر از ضربه امنیتی و مهره سوزی است.»